

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเพื่อศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 สรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยจำแนกตามสถานภาพ และประเภทของสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

ระดับการปฏิบัติตามบทบาท ในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยจำแนกตามสถานภาพและประเภทของสถานศึกษา มีความแตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 331 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 3,686 คน รวม 4,017 คน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2549 โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท ตามลักษณะช่วงชั้นที่เปิดทำการสอน ดังนี้

- 1.1.1 สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับช่วงชั้นที่ 1,2 จำนวน 234 แห่ง
- 1.1.2 สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับช่วงชั้นที่ 1,2,3 จำนวน 62 แห่ง
- 1.1.3 สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับช่วงชั้นที่ 3,4 จำนวน 35 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 178 คน และครูผู้สอน จำนวน 348 คน รวม 526 คน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2549 ที่ได้จากการเทียบกลุ่มประชากรกับตารางแสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ได้ดำเนินการวิจัยและเก็บข้อมูลในปีการศึกษา 2549

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 50 ข้อ สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ของครูผู้สอนในโรงเรียน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เสนอขออนุญาตต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนในสังกัด

4.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือ และแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่เป็นตัวอย่าง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนัดวันเวลาที่ จะเก็บรวบรวมข้อมูลคืน โดยผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจความสมบูรณ์และคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ไว้ตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อแต่ละฉบับตามเกณฑ์

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพและลักษณะของสถานศึกษาตามระดับช่วงชั้นที่เปิดสอน ของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยค่าร้อยละ (Percentage)

5.3 นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบตอนที่ 2 ไปวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้สถิติ t-test (Independent Samples) และ F-test (One-way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของ Scheffe

5.5 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ในตอนที่ 3 ผู้วิจัยนำมาจัดตามประเด็น แปรผล แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางแสดงความถี่

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเพื่อศึกษาระดับบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 33.84 เป็นครูผู้สอน ร้อยละ 66.16

1.2 จำแนกตามสาขาวิชาที่จบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจบสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีเพียงร้อยละ 60.36 ของผู้จบสาขาวิชาอื่นๆ ผู้บริหารสถานศึกษาที่จบสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีมากกว่าที่จบสาขาวิชาอื่น ๆ ตรงข้ามกับครูผู้สอนที่จบสาขาวิชาการบริหารศึกษา ที่มีน้อยกว่าจบสาขาวิชาอื่น

1.3 จำแนกตามระดับการศึกษาที่จบ พบว่า จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มากถึงร้อยละ 62.36 ในขณะที่จบการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี เพียงร้อยละ 37.64 เท่านั้น ซึ่งในจำนวนนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี เพียงร้อยละ 23.60 ตรงข้ามกับครูผู้สอนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ถึง ร้อยละ 82.18

1.4 เมื่อพิจารณาตามประเภทของสถานศึกษาที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานอยู่พบว่า ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1,2 มากที่สุด และระดับช่วงชั้นที่ 3,4 น้อยที่สุด โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1,2 มากที่สุด และระดับช่วงชั้นที่ 3,4 น้อยที่สุด เช่นกัน ส่วนครูผู้สอนเป็นผู้ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1,2 มากที่สุด และระดับช่วงชั้นที่ 3,4 น้อยที่สุด

2. ระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

2.1 เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน

ส่วนครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคลากรในการทำวิจัยในชั้นเรียน นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ด้าน

2.2 เมื่อพิจารณาตามประเภทของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ต่างกัน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1, 2 โดยรวมมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคลากรในการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการกระตุ้นความสนใจหรือการสร้าง ความตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน และด้านการร่วมปรึกษาหารือเพื่อ วิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษาในด้านวิชาการเพื่อทำวิจัยในชั้นเรียน และอยู่ในระดับ ปานกลาง 2 ด้าน

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่เปิดสอนระดับช่วงชั้นที่ 1, 2, 3 โดยรวมมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนา ความสามารถของบุคลากรในการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการกระตุ้นความสนใจหรือการสร้าง ความตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน และด้านการร่วมปรึกษาหารือเพื่อ วิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษาในด้านวิชาการเพื่อทำวิจัยในชั้นเรียน และระดับปานกลาง 3 ด้าน

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้น ที่ 3, 4 โดยรวมมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนา ความสามารถของบุคลากรในการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการกระตุ้นความสนใจหรือการสร้าง ความตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน และด้านการร่วมปรึกษาหารือเพื่อ วิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษาในด้านวิชาการเพื่อทำวิจัยในชั้นเรียน และอยู่ในระดับ ปานกลาง 2 ด้าน

3. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

3.1 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอนจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่าโดยรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าระดับค่าเฉลี่ย ของผู้บริหารสถานศึกษามีค่ามากกว่าครูผู้สอน ทุกด้าน

3.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่จบการศึกษาในสาขาวิชาที่ต่างกัน ต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระดับค่าเฉลี่ยของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่จบสาขาวิชาการบริหารการศึกษามีค่ามากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่จบสาขาวิชาอื่น ทุกด้าน

3.3 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่จบการศึกษาในระดับที่ต่างกัน ต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระดับค่าเฉลี่ยของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่จบการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีค่ามากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่จบระดับปริญญาตรี ทุกด้าน

3.4 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามประเภทโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการกระตุ้นความสนใจหรือการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน และด้านการสนับสนุนให้มีการเผยแพร่และจัดแสดงผลงานการวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการพัฒนาความสามารถของบุคลากรในการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการร่วมปรึกษาหารือเพื่อวิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษาในด้านวิชาการเพื่อทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการกำกับดูแลและส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนไม่แตกต่างกัน

3.5 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe' test) พบว่า บทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนด้านการกระตุ้นความสนใจหรือการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3, 4 แตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1, 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3, 4 มีระดับบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนมากกว่า

บทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสนับสนุนให้มีการเผยแพร่และจัดแสดงผลงานการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1, 2 แตกต่างกับกับผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1, 2, 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1, 2 มีระดับบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนมากกว่า และผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3, 4 แตกต่างกับกับผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1, 2, 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3, 4 มีระดับบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนมากกว่า ส่วนในประเภทสถานศึกษาอื่น ไม่แตกต่างกัน

4. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

4.1 ด้านการกระตุ้นความสนใจหรือการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกระตุ้นความสนใจหรือการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างและให้ความสำคัญต่อการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแนวทางการวิจัย และนำผลไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างชัดเจน และควรนำผลงานการวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความชอบด้วย

4.2 ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคลากรในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคลากรในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย ได้แก่ ควรจัดการอบรมสัมมนาให้ความรู้เรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูมากกว่านี้ ควรจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการใช้และผลิตเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยีต่างๆ เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ และควรนำครูไปศึกษาดูงานและร่วมกิจกรรมด้านการวิจัยในชั้นเรียน

4.3 ด้านการร่วมปรึกษาหารือเพื่อวิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษาในด้านวิชาการเพื่อทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีข้อเสนอแนะต่อบทบาท ในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการร่วมปรึกษาหารือเพื่อวิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษาในด้านวิชาการเพื่อทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมปรึกษาหารือและให้ความช่วยเหลือครูผู้ทำวิจัยอย่างสม่ำเสมอ และควรให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อกำหนดการกำหนดนโยบาย การวิจัยในสถานศึกษา

4.4 ด้านการกำกับดูแลและส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำกับดูแลและส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย ได้แก่ ควรจัดหางบประมาณและเครื่องมือที่จำเป็นและทันสมัย สนับสนุนครูผู้ทำวิจัย ควรจัดหางบประมาณ และเครื่องมือที่จำเป็นและทันสมัยสนับสนุนครูผู้ทำวิจัย และควรให้รางวัล ยกย่อง ชมเชย ครูผู้ทำงานวิจัย

4.5 ด้านการสนับสนุนให้มีการเผยแพร่และจัดแสดงผลงานการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสนับสนุนให้มีการเผยแพร่และจัดแสดงผลงานการวิจัยในชั้นเรียน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ควรมีกิจกรรมการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานการวิจัยของครู และจัดนิทรรศการผลงานของครูและนักเรียนทุกปี

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเพื่อศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ผู้วิจัยได้พบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ระดับบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของถนัดวิทย์ ทองคำ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด ที่พบว่าบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา

ที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู และคำนึงถึงแนวทางที่ต้องปฏิบัติในการบริหารจัดการการศึกษา ให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 (5) ซึ่งได้ระบุไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และมาตรา 30 ระบุว่าให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้สอนต้องตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและพัฒนาศักยภาพของผู้สอนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำที่สำคัญที่จะสามารถบริหารจัดการการศึกษาในสถานศึกษาที่ตนเองรับผิดชอบให้การวิจัยในชั้นเรียนสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแม้จะเป็นงานที่หนักก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2536 : 6) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการวิจัยทางการศึกษาในประเทศ พบว่าปัจจัยที่ส่งเสริมการทำวิจัยขึ้นอยู่กับผู้บริหารของหน่วยงานเป็นสำคัญที่จะให้ความสนใจและสนับสนุน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีเพียง 3 ด้าน ที่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ โดยมีระดับบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการกระตุ้นความสนใจหรือการสร้างควมตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคลากรในการทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการร่วมปรึกษาหารือเพื่อวิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษาในด้านวิชาการเพื่อทำวิจัยในชั้นเรียน ส่วนอีก 2 ด้าน คือ ด้านการกำกับดูแลและส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการสนับสนุนให้มีการเผยแพร่และจัดแสดงผลงานการวิจัยในชั้นเรียน มีระดับบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษายังต้องพัฒนาตนเองในด้านการกำกับดูแลและการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนให้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ บัญชา อึ้งสกุล (2537 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรม

สามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ที่พบว่า ผู้บริหารมีบทบาทต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญมี ประพะวะ (2541 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำพู ที่พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน

2. เมื่อเปรียบเทียบระดับบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา

2.1 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ค่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระดับค่าเฉลี่ยของผู้บริหารสถานศึกษามีค่ามากกว่าครูผู้สอน ทุกด้าน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อานันท์ ยิงนอก (2544 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมุมมองของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนอาจแตกต่างกัน เพราะครูผู้สอนส่วนมากเป็นผู้ปฏิบัติ จึงมีความต้องการให้ผู้บริหารแสดงบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนให้ชัดเจน และให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ แก่ครูผู้สอนที่ทำวิจัยในชั้นเรียนให้มากที่สุด

2.2 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่จบการศึกษาในสาขาวิชาที่ต่างกัน ค่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่าโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระดับค่าเฉลี่ยของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่จบสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีค่ามากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่จบสาขาวิชาอื่น ทุกด้าน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งส่วนมากจบการศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา จึงมีความรู้ความเข้าใจ ในแนวทางการบริหารงานเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการในการเรียนการสอน จึงเห็นความสำคัญและส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จสูงสุดต่อไป

2.3 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่จบการศึกษาในระดับที่ต่างกัน ต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่าโดยรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระดับค่าเฉลี่ยของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่จบการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีค่ามากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่จบระดับปริญญาตรี ทุกด้าน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บัญชา อึ้งสกุล (2537 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้บริหารที่จบการศึกษาระดับต่างกัน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่จบการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี นั้น เคยผ่านการศึกษาในรายวิชาทางด้านสถิติ และการวิจัยมาแล้ว และยังผ่านการทำวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นงานวิจัยที่สมบูรณ์แบบมาแล้ว

2.4 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามประเภทโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการกระตุ้นความสนใจหรือการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน และด้านการสนับสนุนให้มีการเผยแพร่และจัดแสดงผลงานการวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.5 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe' test) พบว่า บทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนด้านการกระตุ้นความสนใจหรือการสร้าง ความตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3, 4 แตกต่างกับผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1, 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3, 4 มีระดับ บทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนมากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษา ที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3, 4 เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่มีภาระความรับผิดชอบมากกว่า ประกอบกับนักเรียนเป็นนักเรียนโตแล้วจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อดิวิทย์ ทองคำ (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาด

ต่างกัน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการการทำวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะต่อบทบาทในการส่งเสริมการการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

3.1 ด้านการกระตุ้นความสนใจหรือการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างและให้ความสำคัญต่อการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแนวทางการวิจัย และนำผลไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างชัดเจน และควรนำผลงานการวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความชอบด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษานั้นเป็นผู้นำของหน่วยงาน ดังนั้นถ้ากิจกรรมใดที่ผู้นำให้ความสำคัญหรือเป็นแบบอย่างรวมทั้งมีการวางแผน กำหนดแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนก็สามารถดำเนินการได้อย่างสะดวก

3.2 ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคลากรในการการทำวิจัยในชั้นเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ควรจัดการอบรมสัมมนาให้ความรู้เรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูมากกว่านี้ ควรจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการใช้และผลิตเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยีต่างๆ เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ ควรนำครูไปศึกษาดูงานและร่วมกิจกรรมด้านการวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูยังไม่มั่นใจ ยังต้องการเห็นแนวทาง หรือแบบอย่างการวิจัยที่ถูกต้องชัดเจนก่อน

3.3 ด้านการร่วมปรึกษาหารือเพื่อวิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษาในด้านวิชาการเพื่อทำวิจัยในชั้นเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมปรึกษาหารือและให้ความช่วยเหลือครูผู้ทำวิจัยอย่างสม่ำเสมอ ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อดำเนินการกำหนดนโยบาย การวิจัยในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูต้องการขวัญและกำลังใจในการดำเนินงาน ต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการวิจัยในโรงเรียน

3.4 ด้านการกำกับดูแลและส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ควรจัดหางบประมาณและเครื่องมือที่จำเป็นและทันสมัยสนับสนุนครูผู้ทำวิจัย ควรจัดหางบประมาณ และเครื่องมือที่จำเป็นและทันสมัยสนับสนุนครูผู้ทำวิจัย

ควรให้รางวัล ยกย่อง ชมเชย ครูผู้ทำงานวิจัย จะเห็นว่าการสนับสนุน ช่วยเหลือ การให้ขวัญ และกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดูแลเป็นพิเศษ

3.5 ด้านการสนับสนุนให้มีการเผยแพร่และจัดแสดงผลงานการวิจัยในชั้นเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ควรมีกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานการวิจัย ของครู จัดนิทรรศการผลงานของครูและนักเรียนทุกปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานการวิจัยของครู และการจัดนิทรรศการผลงานของครูและ นักเรียนนั้น เป็นกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมการทำงานของคุณ เป็นเสมือนเวที จัดการแสดงผลเปิดโอกาสให้ครูได้นำเสนอผลงานของตนเองต่อสาธารณชน ทำให้เกิดความ ภูมิใจในผลงานของตน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ด้านการกระตุ้นความสนใจหรือการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างในการทำวิจัย เพื่อเป็นการโน้มน้าว ชักจูง และเป็นแบบอย่างในการทำงานที่ดี

1.2 ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคลากรในการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัยเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำวิจัยของครู และควรส่งเสริมให้ครูได้มีการพัฒนาและเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้เสมอๆ เพราะในการทำวิจัยนั้นต้องอาศัยวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมืออำนวยความสะดวกและที่จำเป็นหลายประการ และผู้ทำการวิจัยต้องมีความรู้ความสามารถในการทำวิจัยที่ดีด้วย จึงจะสามารถดำเนินการวิจัยได้ประสบผลสำเร็จ

1.3 ด้านการร่วมปรึกษาหารือเพื่อวิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษาในด้านวิชาการ เพื่อทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญและร่วมปรึกษาหารืออย่าง สม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้ครูผู้ทำการวิจัยมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน และมีความรู้สึกรักหรือเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

1.4 ด้านการกำกับดูแลและส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมโดยเฉพาะด้านงบประมาณในการ ดำเนินการวิจัยของครู เพราะการวิจัยจะไม่สามารถดำเนินการได้เลยถ้าขาดงบประมาณ สนับสนุนที่เพียงพอ

1.5 ด้านการสนับสนุนให้มีการเผยแพร่และจัดแสดงผลงานการวิจัยในชั้นเรียน ควรมีการจัดแสดง หรือเผยแพร่ผลงานการทำวิจัยของครูอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ เพราะจะสามารถทำให้ครูผู้ทำวิจัยได้แสดงผลงานของตนเอง รับรู้ถึงผลกระทบหรือผลสะท้อนกลับ จากการทำวิจัยในครั้งนั้น ๆ และสามารถพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะใน โรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก ที่ขาดแคลนงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนการทำวิจัย

2.2 ควรศึกษาปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ปัญหาและปัจจัยที่เอื้อ ต่อการส่งเสริม การทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY